

Registered at the G.P.O. Sydney
for transmission by post as a
periodical.

"THE GLOW"

Slovene fortnightly
newspaper in Australia

90 Queen Street,
Woollahra (N.S.W.)
Telephone: FB 4256

VOL. 3. - No. 14
JULY 25, 1959

Za

Sonja ne mara Nikite

Nikita Hruščev je nameraval v avgustu obiskati Norveško, vendar je obisk sedaj odgodil. Nekateri pravijo, da je to storil iz zdravstvenih razlogov prav lahko pa da so se mu zamerali Norvežani, ker niso mogli najti zarij pripravne ga domovanja.

Mnogo hišnih lastnikov, ki je prvotno ponudilo svoje hiše za Hruščev obisk, se je kasneje drug za drugim premislilo. Med njimi je bila tudi poznana drsalka Sonja Henie, ki je rekla, da se ne mara vmešavati v

politiko.

Pripravno hišo s 13 sobami je nazadnje ponudil šele minister za mezde in cene prof. Gunnar Boee.

SPOMINI IN KUPČIJA

V Izraelu je prišlo do nesoglasja med različnimi mišljenji, ko je šlo za to, ali naj Izrael proda orožje Z. Nemčiji.

73 letni židovski ministrski predsednik Ben Gurion je izjavil v parlamentu sledeče:

"Če mi daste izbiro med vsemi ideali v svetu—in naj bodo še tako slavni—ter med varnostjo Izraela, bom brez pomisleka izbral poslednje."

Ben Gurion je vztrajal pri tem, da je pravilno, če Židje prodajo Z. Nemčiji 250.000 minometalcev.

Z JADRALNIM PREKO ŽELEZNE ZAVESE

Dunaj, Avst. — Češki gradbeni strokovnjak George Kinsky se je odločil preleteti železno zaveso v jadralskem letalu. Nasprotni vetrovi so ga pri tem zadržali nad Češko štiri ure dalj kot je mislil, končno se mu je le posrečilo pristati na avstrijskih tleh, kjer je zaprosil za politično zatočišče.

☆

Liberalna stranka v NSW je odstavila svojega dosedanjega parlamentarnega voditelja in voditelja opozicije v NSW Mr. P. H. Mortona.

Na njegovo mesto je bil enoglasno izvoljen Mr. R. W. Askin, ki je izjavil novinarjem, da je prepričan, da lahko liberalna stranka nudi delavnemu človeku več kot Cahillova vlada. Težava leži le v tem, da je treba o tem povprečnega človeka prepričati.

JALOVEC IN THE ALPS OF SLOVENIA (NTH. JUGOSLAVIA)

POL MESECA V SVETU:

Zdi se, da bo šel diktator Iraka Kassem po isti poti kot Naser. V začetku iraške revolucije je bil Kassem popolnoma na sovjetski strani, sedaj pa je prišlo do vidnih nesoglasij med Sovjeti in Kassemom.

V pokrajini Kirkup so se vzele borbe med plemenom Turkomanov in pro-sovjetskimi Kurdi. V Kairu pravijo, da so ti boji del komunističnega načrta, zasejati nered v Iraku.

☆

Havana, 21. jul. — Vojaške oblasti so naznanile aretacijo desetih protivladnih zarotnikov. Ministrski predsednik in vodja revolucije Fidel Castro je izjavil, da je bivši predsednik Kube dr. Urrutia "skoraj izdajalec."

Dr. Urrutia je bil poznan kot velik nasprotnik bivšega Battistovega režima. Kot pravnik je branil pred sodiščem obsojene revolucionarje. Ko pa se je uprl Castrovim revolucionarnim metodam in pa prevelike

mu vplivu, ki ga imajo v Castrovem režimu komunisti, ni imel druge poti kot umakniti se z mesta državnega predsednika. Njegov naslednik je dr. Dorticos.

☆

Po poročilih Titove beograjske "Borbe" je izgubilo življenje na Kitajskem v letošnjih poplavah dva milijona ljudi. Narasle vode so odnesle 200.000 domov, 28.000 mostov in tisoče ton riža.

☆

Kot poroča ameriški "Time" je Tito zopet zelo poln prizadevanj, da bi se povabil v Ameriko. Po svojih posrednikih zatrjujejo, da lahko poda ZDA res objektivno, kakšni so sedanjí načrti Kremlja.

☆

Po poročilih "London Evening News" je uspela londonskim zdravnikom operacija, ki so jo izvršili na možganih matere z dvema otroki.

Pacientka je imela tur

na možganih. Zdravniki so ji dajali samo nekaj mesecev življenja, sedaj pa se počuti zdravo in nima bolečin. Operacijo so izvršili tako, da so po cevi skozi nosno votlino "vsadili" v njene možgane pet radioaktivnih "semen."

☆

London, 21. julij. — V britanskem parlamentu je opozicija pozivala vlado, da odredi večje vsote denarja za pomoč obubožanim deželam. Po mnenju laburistov svet ne bo mogel naprej brez resnih incidentov, vse dokler bo razdeljen v dve polovici: bogato in revno.

☆

Po izjavi visokega komunističnega funkcionarja iz Moskve namerava Hruščev odpraviti mesto ministrskega predsednika. Mesto državnega predsednika naj bi ne bilo samo stvar protokola.

(Sedanji predsednik ZSSR Klementij Vorošilov je slabega zdravja.)

JALOVEC V JULIJSKIM ALPAH

ALŽIRSKI UPORNIKI POSTAJAJO UTRUJENI

Francoska armada je že pred več meseci spremenila svojo taktiko v boju proti upornikom. Posnema njihove načine vojevanja, pošilja v boj male vojaške edinice, ki jih prevažajo kar z helikopteri in vojaškimi kamijoni, obkoljuje uporniške edinice, jih napada ponoči, se umika bojem, kadar so uporniki v premoči, in, kar je glavno, skuša upornike zajeti in jih ne ubijati ali raniti.

Med uporniki manjka izkušenih vojakov, ki so večinoma padli, uporniški naraščaj pa nima ne prakse in tudi ne pravega veselja za bojevanje. Radi se predajajo, ker vedo, da se jim ne bo nič zgodilo. Le tako se da razlagati, da je armada sedaj lahko objavila, da je tekom samo enega tedna uporniška organizacija izgubila nad 1.000 vojakov, največ med njimi je bilo ujetih ali pa so se sami predali francoskim edincim.

BERLIN IN SLOVENC

Vprašanje Berlina je še vedno v ospredju. Ni verjetno, da bodo zastopniki velesil našli rešitev tega vprašanja, ker pač ni vprašanje Berlina, ki je vzrok napetosti, temveč vprašanje komunizma.

Dokler bodo komunistični mogotci sanjali o svetovni nadvladi, bodo vedno našli sporne točke, danes Berlin, jutri Formoza, pojutrišnjem Perzija in tako dalje v nedogled. Svetovna nadvlada pa je bistveni del komunistične teorije in ni verjetno, da se je bodo komunisti odpovedali v bližnji bodočnosti.

Razumljivo je, da je Berlin komunistom trn v peti. V sredi komunistične Vzhodne Nemčije je otok svobode v komunističnem morju. Prosperiteta v zahodnem delu Berlina, ki je pod upravo demokratskih zaveznikov, je v živem nasprotju z revščino in brezupjem v vzhodnem delu, ki je pod upravo sovjetskih oblasti.

Komunistom seveda ni všeč, da je razlika med obema sistemoma tako očividna na tako majhnem ozemlju.

Če bi bili komunisti iskreni, ne bi bilo niti vprašanja Berlina niti vprašanja deljene Nemčije. Vprašali bi narod na svobodnem plebiscitu in bi dobili odgovor. Ker pa vejo, kakšen bi bil odgovor, plebiscita ne dovolijo. V zahodnem delu Berlina so namreč bile pred kratkim občinske volitve, v katerih je samo en in pol procenta ljudi glasovalo za komunistične kandidate. Na vsakih 65 ljudi samo eden, ki smatra, da je komunističen sistem boljši.

Zahodni zavezniki seveda ne morejo pustiti Berlinčanov na cedilu. Zgubili bi ves ugled in zaupanje pri vseh narodih, ki so neposredno ogroženi od komunizma. Tega si pa že zaradi

njih samih ne smejo dovoliti.

Končno ne smemo pozabiti, da današnja napetost ni borba med zahodnimi zavezniki in ZSSR za nadvlado, temveč je borba med dvema sistemoma, demokracija proti komunizmu svoboda proti tiraniji.

Vprašanje Berlina zato ne zadeva samo Berlinčanov ali morda tudi ostalih Nemcev, temveč vsakega človeka, kjerkoli na svetu.

Berlinčani so na volitvah jasno pokazali, da stojijo solidno v demokratskem taboru. Zato jih tudi demokratski tabor odločno podpira.

Marsikateri Slovenec pravi, da mi ne bomo nič odločevali, ker smo premajhni. Berlinčani so tudi majhni, pa so za sebe odločili. Če bi na berlinskih volitvah zmagali komunisti, jih zavezniki ne bi mogli ščititi.

Če smo Slovenci majhen narod, še ni treba, da smo zato backi, ki jih vsak lahko brca. Če tisti, ki smo si poiskali zatočišča v svobodnem svetu, pokažemo malo bolj odločno, da smo proti komunistični tiraniji, nas bo svet veliko bolj spoštoval in nam pomagal.

Slovenci imamo z drugimi narodi jugovzhodne Evrope težave z izselitvijo. Razlog je enostavno ta, da svobodni narodi hočejo ostati svobodni in ne želijo primesi, v katero nimajo zaupanja, da bo znala in hotela obdržati in braniti demokratske ustanove. Narodi, ki so do svoje usode ravnodušni, niso za njih dober material in bodo prirastek, ki ga potrebujejo, raje črpali tam, kjer nimajo opravka z mežami.

Kakor posameznik, tako si je tudi vsak narod sam svoje sreče kovač.

ZIVLJENJE IN TEORIJA

Če katerikoli razred, stranka ali vodja popolnoma zaduši kritiko ali uživa neomejeno oblast, si neizbežno ustvari nerealno, sebično in varljivo sodbo o stvarnosti.

In to se dogaja danes s komunističnimi voditelji.

Oni ne kontrolirajo svojih dejanj, marveč jih v njih sili stvarnost. Dobra stran tega razvoja je, da so postali bolj praktični ljudje,

MATERIN JEZIK PRI LJUDSKEM ŠTETJU

Washington. — Načelnik kongresnega pododbora za ljudsko štetje Mc. J. Lessinski je objavil, da bo v formularjih za ljudsko štetje v naši deželi, ki bo izvedeno prihodnje leto, tudi vprašanje o "materinem jeziku," ne samo o državi, iz katere se je kdo naselil v Združene države.

Novo vprašanje naj bi pomagalo natančneje ugotoviti, kateri narodi živijo v naši deželi in v kolikem številu. Podatki po državah ne dajo o tem nikoli prave slike, najmanj pa šele sedaj, ko so se meje v Srednji in Vzhodni Evropi tako spremenile.

Oblasti spoznavajo velik pomen znanja jezikov, ker so Združene države v svoji novi vlogi vodnika sveta vezane v veliko večji meri na ljudi, ki znajo poleg angleškega še kak drugi jezik.

(Amer. domovina)

kot so bili prej. Slaba stran pa je, da ti voditelji nimajo realnih ali vsaj približno realnih pogledov. Zato zapravljajo več časa, da se z realnostjo borijo in se pred njo branijo, kot pa da se realnosti prilagodijo. Vdanost zastareli dogmi jih zapelje v nesmiselna dejanja in ko stvari bolj zrelo premislijo, se morajo vedno umakniti, toda s krvavimi buticami. Upajmo, da jih bo to nekoč prepričalo. Seveda če bodo komunisti enkrat tolmačili svet realistično, bodo izgubljeni kot komunisti, toda pridobili bodo kot človeška bitja.

V vsakem slučaju se bo svet še naprej razvijal v smeri, v kateri se je vedno gibal — k večji edinosti, napredku in svobodi. Moč stvarnosti in moč življenja sta bili vedno močnejši od katerekoli brutalne sile in bolj realni kot vsaka teorija.

— Milovan Djilas: "Novi razred"

Z RAKETO V PREDOR

Sovjeti trdijo, tako piše neki madžarski list, da so že iznašli raketo ki "požiga" skale in zemljo in jih spreminja v prah in pepel.

Lahko bodo vrtali predore s takimi raketami in jim pri tem ne bo treba skrbeti za odvažanje materijala, ki ga bodo lahko odstranili kar z vodnimi curki in potem po cevih.

TITOVA PARTIJA PROTI SLOVENŠČINI

GLAS Slovenske kulturne akcije iz Argentine prinaša 15. februarja uvodnik pod naslovom "Začarani krog," ki ga je napisal R.J. Iz uvodnika ponatiskujemo:

"... Po letu 1918 se je mnogo govorilo o enem južnoslovanskem narodu in iz slovenskih čitank so trgali Cankarjeve tekste.

Vodilni slovenski pesnik tedanje dobe Oton Župančič je napravil v letu 1920 prvi obisk novi prestolnici in na vprašanje, kako se počuti med stenami slavne Beograda, je odgovoril: "Počutim se tako, kakor francoski pesnik, ki iz province pride v svojo prestolnico — v Pariz."

Slovenija je bila srce kot Bretonska ali Normandija, samo provinca in Ljubljana ni bila srce Prešernovega naroda. Ni bil sam! Na ljubljanski univerzi so bili znarstveniki, ki so menili, da naj njih dela izhajajo samo v hrvaščini ali srbsčini.

Po 1. 1945 so v Jugoslaviji začeli posnemati vse, kar se je dogajalo v Rusiji v letih revolucije. Stalin je sicer dovolil izhajanje knjig in listov v več ko 40 jezikih po vsej Sovjetski zvezi, toda kmalu se je videlo, kaj je imel za bregom. Prve strani listov so morale prinašati isto gradivo kot moskovska Pravda, najprej v domačem jeziku ali narečju, pozneje pa v jeziku Moskve.

PARTIJA PROTI SLOVENŠČINI

V Jugoslaviji so v Beogradu po 1. 1945 imeli osrednje partijsko glasilo Borba in čez nekaj let so izvedli ukrep, da morata partijski glasili v Ljubljani in Zagrebu prinašati isto gradivo. Najprej seveda v lastnem jeziku, pozneje pa bi prišla vzporeditev...

Razmere so zorele in tudi v Ljubljani se je začelo govoriti o uvedbi enotnega jugoslovanskega jezika v listih in revijah. V tej krizi je ostreje spregovoril pesnik Božo Vodušek in preveč glasno protestiral; odvedli so ga v Glavnjačo v Beogradu. Sicer so ga čez nekaj tednov izpustili, toda v Ljubljani ni smel dobili Prešernove literarne nagrade za svoj prevod Goethejevega Fausta.

Koncem leta 1957 je Zveza jugoslovanskih književnikov sklicala v Beograd plenum z edino točko dnevnega reda: razprava o

tem, da naj slovenki književniki in znanstveniki opuste svoj jezik... Tokrat je v Ljubljani preveč završale in bi bilo verjetno v Glavnjači premalo celic za vse slovenske intelektualce, ki so se ogorčeno obrnili proti svojim srbskim in hrvaškim kolegom. Sicer pa partija sedaj lahko čaka, vrgla je baklo med književnike same. Kakor nekoč, tako se tudi danes mnogi pisci v Beogradu in Zagrebu zmrdujejo, nad bodočnostjo "ošabne" slovenščine...

LOKALNI PATRIOTIZEM

Ista številka Glasa poroča tudi, da je za enciklopedijo Larousse, ki izhaja v Franciji, napisal članek o jugoslovanski kulturni in književnosti Antun Polanscak iz Beograda, ki je zapisal o slovenščini, da "podpira lokalni patriotizem in s tem zadržuje snovanje kulturne enotnosti jugoslovanskega ozemlja."

O novejših slovenskih pisateljih pravi, da se gredo nacionalne partikulariste, katerim je bil pod Avstrijo slovenski jezik simbol narodnega odpora, sedaj pa se upirajo, da bi ga žrtvovali (rabi izraz immoder, kar pomeni zaklati ali zadaviti) za pravo jugoslovansko edinstvo. In na zadnji strani:

— Pariška umetniška revija "Prisme des Arts" je prinesla osem strani dolg članek o umetnosti v Jugoslaviji. Dodanih je 27 reprodukcij, med njimi so tudi dela slovenskih umetnikov. Članek je napisal umetnostni zgodovinar Grigor Gamulin iz Zagreba.

Izogiba se izrazom "slovenska," "hrvaška" in "srbska" umetnost in deli umetnost na tri glavna središča: Beograd, Zagreb in Ljubljana.

NOVI RAZRED V BODEČI ŽICI

Tisti vzhodno nemški komunistični voditelji, ki imajo glavno besedo v stranki in javni upravi, so sedaj živeli raztreseno po vzhodnem Berlinu.

Sedaj je režim postavil zanje posebno četrt v vasi Wandlitz, deset milj zunaj Berlina.

Novo naselje obstoji iz razkošnih vil, kot se spodobi za novi razred, obdano pa je radi varnosti z bodečo žico, detektivi in policijskimi psi.

"ŽAR"

Slovenski polmesečnik v Avstraliji

Urednik: Ljenko Urbančič

90 Queen Street,
Woollahra, N.S.W.
Telephone: FB 4256

List izhaja vsakega 10. in 25. v mesecu

Naročnina £2 za 24 števil
Izdaja "Žarov" konzorcij

Printed by ITAL-PRINT
4 Denby Str. Marrickville
Phone: LM 8908

☆ Gospodarske novice ☆

MEDNARODNE VALUTE

Dežela	Amer. dolar je vreden	Uraden kurs
Luxemburg	50.25	20.00 frank
Malaja	3.20	3.03 dolar
Nizozemska	3.78	3.80 guilder
Norveška	7.14	7.13 krona
Pakistan	6.00	4.76 rupij
Filipini	3.50	2.00 pesos
Portugalska	28.60	28.60 escudos
Španija	55.00	42.00 peseta
Švedska	5.18	5.17 krona
Švica	4.30	svoboden frank
Turčija	13.00	2.80 lira

☆
Iz diplomatskih rimskih krogov se sliši, da bi ne bilo modro postavljati pri naslednjih ameriških volitvah katoliškega predsedniškega kandidata. Javno mišljenje je v Ameriki še precej protikatoliško.

☆
Tito je na zborovanju v Smederevu rekel, da on noče niti atomske bombe niti raket, ker mu niso potrebne. Opomnil je Zahodne sile, da naj ne gradijo raketnih baz v Grčiji in Italiji.

POSARJE ZAPUŠČA FRANCIJO

Ameriški "Time" piše v zadnji številki sledeče o posarskem problemu:

"Politika po navadi ustvarja v časopisih velike naslove, vendar je v resnici žep, ki stvarno nekaj pomeni.

Dolgo pričakovana ekonomska spojitev rudninsko bogatega Posarja z domovino, Z. Nemčijo, je končno le prišla. Toda marsikateri Nemec se praska za ušesi.

Večina enomilijonskega pribivalstva v Posarju bo zgubila četrtno dohodkov ob spojitvi z nemško domovino. Vsak Posarec, ki je imel dva otroka, je prinesel domov mesečni dodatek v vrednosti 16 amer. dolarjev. To je prejel od države. Nemčija mu ne bo dala nič, dokler ne bo žena rodila tretjega otroka."

PTUJSKO VINO

V Ptujju je posebna komisija tamošnje podružnice Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov ugotovila, da so bila vina iz leta 1958 v ptujskem okraju mnogo boljše po kakovosti, kakor vinski pridelek leta 1957.

NOVO JEZERO NA LIVKU

Na Kobariškem nameravajo dvigniti število turističnih obiskovalcev. V ta namen mislijo na Livku med Kukom in Matajurjem napraviti umetno jezero z zajezitvijo potoka v soteski.

Na Livku (695 m) imajo v načrtu postavitev planinskega doma s 30 ležišči in žičnico, ki naj bi potekala izpred planinskega doma na Kuk (1245 m).

Turistično društvo v Kobaridu pa je maja meseca odprlo jamo na levem bregu Soče, 2 km od tkzv. Napoleonovega mostu, znano zaradi izpreminjajočih se barvnih odtenkov, ki nastajajo zaradi zunanjih svetlobnih sprememb.

CMD, CANKAR IN SLOMŠEK

V klubu poslancev v slovenski narodni skupščini so imeli sejo člani Glavnega odbora Cirilmetodijskega društva katoliških duhovnikov LRS. Razpravljali so o delovnem programu v tem letu.

Sklenili so, da bodo na raznih sestankih obravnavali delo Ivana Cankarja ter vlogo škofa Antona Martina Slomška v življenju Slovencev v zvezi s prenosom škofijskega sedeža iz St. Andraža v Maribor.

CMD slavi letos tudi 10 letnico svojega obstoja. Ta jubilej bodo proslavili z vrsto javnih prireditev.

KANADA POMAGA JUGOSLAVIJI

Beograd — Tekom letošnjega leta bodo v Reki cepili z iz Kanade poslanim Salkovim cepivom 24 tisoč izpod šest let starih otrok proti poliu.

NOV HOTEL V GR LJANU

15. maja so slovesno otvorili v Gr Ljanu nov hotel "Riviera," ki se dviga nad obalo in kraljuje nad vsem zalivom.

Pod vodstvom predsednika družbe "Riviera Tristina" so si gostje ogledali novi hotel in park. Zlasti so bili navdušeni nad obširno teraso, ki se dviga tik nad morjem in s katere je prekrasen razgled na Miramar in tržaški zaliv.

PREŠERNOVE NAGRADE 1959

Prešernove nagrade za leto 1959 so prejeli v Ljubljani: Miško Kranjec za knjigo črtic in novel "Mesec je doma v Vladovici," dr. Danilo Lokar za zbirko novel "Sodni dan na vasi," Slavko Pengov za fresko "Zgodovina Slovencev" v palači slovenskega parlamenta, Zdenko Kalin in Pavel Putrih za plastiko v isti palači, Lado Korošec za pevski vlogi Sancha Panse in Don Pasquale, Antor Hudar in za dirigentsko in glasbeno vzgojo pri delavski godbi v Trbovljah, Milena Zakrajšek za vlogo babice Evgenije v Cassanovi komediji "Drevesa umirajo stoje," Stane Sever za vlogo Aleksa Gornika v Cankarjevi komediji "Za narodov blagor" ter ing. Branko Simčič in sodelavci za poslopje Gospodarskega razstavišča v Ljubljani.

LJUBLJANSKE CIGARE?

Tobačna tovarna v Ljubljani je začela organizirati in voditi poizkusno pridelavo tobaka za cigare.

Do sedaj so poskušali z gojenjem takega tobaka na Gorenjskem, v Primorju, v Murski Soboti, St. Lenartu, na Kozjanskem in v Beli krajini. Tobak za cigare potrebuje težko ilovnato zemljo in dosti padavin, ki zmanjšujejo odstotek nikotina. Tobak za ovojne liste cigare pa bodo gojili pod posebnimi mrežami pod Golico.

Cena tobaku za cigare je na tržišču v Amsterdamu 10 do 15,000 din za en kg. Proizvodni stroški domačega tobaka bodo pa znašali samo do 1,500 din za 1 kg.

LJUBLJANČANI NA POLJSKEM

Plesni orkester ljubljanske televizije postaja je pod vodstvom Bojana Adamiča gostoval na Poljskem. Nastopil je na 20 koncertih v raznih mestih.

* * *

Londonsko založniško podjetje Lincoln Sprager se je odločilo, da bo v treh letih izdalo v svoji založbi 20 sodobnih jugoslovanskih romanov.

So to dela pisateljev Iva Andriča, Miroslava Krleža, Dobrice Ćosića, Branka Ćopića, Oskarja Daviča, Cirila Cosmača, Mirka Božića, Mihajla Lalića, Vladena Desnice, Ivana Potrča in Aleksandra Vuča. Že za ta mesec je napovedana izdaja "Spomladanskega dne" od Cirila Kosmača.

STALIN IN VEČNOST

Ameriški rovinar Averell Harriman, ki je imel pred dobrim tednom razgovor z Hruščevim o Stalinovi smrti, je napisal o tem razgovoru sledeče:

"2. marca, 1953 nas je poklical poveljnik njegove (Stalinove) osebne straže in povedal, da se Stalin ne počuti dobro. Berija, Bulganin, Malenkov in jaz (Hruščev) smo se na hitro odpeljali v njegovo vilo, kjer smo ga našli nezvestnega. Strjena kri je paralizirala roko, nogo in jezik. Ostali smo z njim tri dni, toda bil je vedno nazavest. Potem je prišel do zavesti za trenutek in se skušal pošaliti. Pokazal je na sliko, kjer je dekletce hranilo z žlico jagenjčka; hotel je reči, da je tudi sam sedaj brezmočen.

Čez nekaj minut kasneje je umrl."

Hruščev je nadaljeval: "Jokal sem . . . Kot Peter Veliki, tako je tudi on pobijal barbarstvo z barbarstvom, toda bil je velik človek."

Ko je novinar Harriman vprašal Hruščeva, koga je Stalin izbral za svojega naslednika, mu je le-ta odgovoril: "On ni nikoli izbral nobenega. Mislil je, da bo živel večno."

"LACNI SMO!"

Novo svobodo so spoznali trboveljski rudarji, ko so v obupu začeli štrajkati, da bi si zagotovili za življenje potrebni zaslužek.

Milica in UDBA sta jih poučili, da štrajki v deželah "socializma" niso dovoljeni, saj je končno vse, tudi rudniki in tovarne, last "delovnega ljudstva."

Rdečo svobodo so zelo poizkusili tudi zagrebški študentje, ko so 12. maja letos priredili v hrvaški prestolnici velike demonstracije v podporo svoji zahtevi po izboljšanju hrane.

"Lačni smo! Kruha nam dajte!" so zahtevali od vlade, ki trdi, da je deželi prinesla svobodo in blagostanje!

In vendar je v svetu, pa tudi med ameriški Slovenci še vedno nekaj ljudi, ki titovski propagandi verjamejo vse, kar troši v svet, ko so ji med vojno verjeli, da je zadrževala v Jugoslaviji 20 ali celo 40 nemških divizij in s tem slabila nemško moč na zahodu in na vzhodu. Proučevalci poteka druge svetovne vojne so že zdavnaj ugotovili, da je zgodba o 40 divizijah zlagana od začetka do kraja, toda titovci in njihove prijatelje to prav nič ne moti, da je ne bi od časa do časa zopet poudarili pred vsem svetom!

Kako in kolikšno svobo-

do je komunizem prinesel v Jugoslavijo, ve najbolje Milovan Djilas, nekdanji Titov najožji sodelavec in soborec, ki sedi sedaj v Sremski Mitrovici v ječi, s katero se je seznanil še v času stare Jugoslavije.

("Amer. domovina")

ČETRTEGA NI

Pri založbi Kindler v Muenchenu je izšel roman Slovenca Igorja Šentjurca. Roman nosi naslov "Gebet fuer den Moerder" "Molitev za morilca."

Igor Šentjurs je bil pisatelj že v domovini in bi moral javno nastopiti v knjigi "Novele štirih," s katero je nastopila mlajša generacija pisateljev. Pred izidom knjige pa je Šentjurs pobegnil iz Jugoslavije in je knjiga potem izšla pod naslovom "Novele treh." (V isti zbirki sta sodelovala tudi pisatelja Kovacič in Bohanec.)

Roman obravnava zgodbo iz neuspelega madžarskega upora v letu 1956. Švicarski tednik "Die Weltwoche" je objavil o delu zelo lepo kritiko in pravi, da je to najlepši roman revolucije.

Šentjurs izjavlja, da pripada skupini, ki jo je v Jugoslaviji vodil Milovan Djilas.

PRIPOROČAJTE

ŽAR SVOJIM ZNANCEM!

NESLOGA TLAČI — SLOGA JAČI

TO PODJETJE JE SEDAJ MOJE, ZAHVALJUJOČ D.&I.

FINANCE NA RAZPOLAGO

Mi vam lahko preskrbimo finančno pomoč — po možnosti preko pooblaščenih agentov — v zvezi nabave vseh vrst podjetij s prodajo na drobno. Ni razlike za milk bar, delikatese, špecerijo, kenfekcijsko trgovino, prodajalno s sandwichi, mešano trgovino, gostinsko hišo, stanovanja itd. VSI POSLI SO STROGO ZAUPNI IN ZASEBNI TELEFONIRAJTE NA BW 4521 ALI PA PISITE

DEPOSIT & INVESTMENT

COMPANY LIMITED

Centralna pisarna:

74 Castlereagh Street, Sydney. Tel.: BW 4521/2/3
18 City Road, Sydney. Tel.: MA 4563
190 Church Street, Parramatta. Tel.: YL 9761
Crown and Church Streets, Wollongong. Tel.: B 2918
Cnr. Restwell Street and South Terrace, Bankstown. Tel.: 70-7122
Cnr. Hunter and Union Streets, Newcastle. Tel.: B 1044
Main Street, Cessnock. Tel.: Cessnock 415
Bailey Building, London Circuit, East Row, Canberra. Tel.: J 3992

Naslova v Melbourneu:

309-311 Little Collins Street. Tel.: MF 8988
349 Swanson Street. Tel.: FB 3900
TER V BRISBANU IN ADELAIDI

THE AUSTRALIAN WORKERS' UNION

- ★ Skrbi za čez dvesto odredb in industrialnih sporazumov v državi N.S.W.
 - ★ A.W.U. ima kot svoje pravne zastopnike poznano tvrdko Carroll & O'Dea.
 - ★ A.W.U. se bori za svoje člane, ki ne prejmejo plač kot jih predpisuje zakon.
- A.W.U. se bori pred sodiščem za na delu poškodovane člane.
- Vabimo vse člane A.W.U., da se obračajo na nas na naslov:

238 Castlereagh St., Sydney

C. T. OLIVER, tajnik

Telefon: MA 9367

MED ČRNIMI IN KENGERUJI

Citajoč dopise, v katerih rojaki opisujejo svojo borbo za obstanek v tujini, t.j. v naši novi domovini Avstraliji, sem se namenila tudi jaz, da napišem kaj za naš list, kar bi moglo zanimati rojake.

Z italijansko ladjo Roma smo lani 15. maja prispeli v Melbourne. Še danes mi je težko, ko se spomnim na srečo tistih, ki so jih pričakali svojci, morda v prvem snidenju po mnogih, mnogih letih. Tisti, ki nismo imeli nikogar, da bi nas pričakal in vzel na svoj dom, smo bili odposlani v Bonegillo.

Takole nas je sprejel uradnik v pisarni taborišča: "Oh, že spet Jugoslovani. Z njimi imamo največ težav, ker ničesar ne razumejo."

1.000 MILJ OD MELEOURNA

Kamen mi je legel na srce, hotela sem mu zabrusiti v obraz, da tudi on ni "padel učen z neba," pa sem pogoltnila besedo z grenkim občutkom, da se bomo morali na "stara leta" učiti tujega jezika.

Petčlanska družina smo. Po poldrugem letu v taborišču v Italiji, smo komaj čakali, da gremo za kruhom. Brez premišljevanja in kljub opozorilom rojakov v Bonegilli, smo se na predlog uprave v Bonegilli odločili, da gremo v Južno Avstralijo — Leigh Creek. V pisarni so mi zagotovili, da naj bom brez skrbi, da ne gremo v "buš," da je tam šola za otroke (imamo tri) in vse udobnosti.

In hkrati smo odšli v začetek 1000 milj od Melbournea.

Do Port Auguste še nismo imeli nobenih težkih slutenj. Tu se odcepi širokotirna proga v Mari, od Mari pa ozkotirna za Alice Spring. Tu smo srečavali cele trume kengurjev in jate nojev, kar je seveda otrokom prirejalo veselje, meni in možu pa porodilo skrbi.

BOGU ZA HRBTOM

Kam gremo? Iz Port v Aguste do Telforda je vlak prevozil 300 milj v enajstih urah. Končno smo obstali na mali samotni postaji. Nekako tri milje od postaje je največja vas v tej okolici-Leigh Creek, pravzaprav malo rudniško mesto, kjer privatnih hiš sploh ni, le državne, ena mala trgovinica in katoliška cerkev. Služba božja je le poredkoma, kajti duhovnik prihaja iz Hocka, zelo daleč. Mleko dovažajo z letalom, za

važne slučaje je prihajal "leteči doktor" k bolnikom, expresni vlak pa dvakrat na teden.

Mož je bil dodeljen na delo k železnici. Dobili smo hišico, brez pohištva, kar smo morali kupiti sami, na dolg seveda. Prvo postelje, da bi ne ležali na tleh. In krčevito smo se oprijeli pregovora: delaj, kakor da bi moral večno živeti in moli, kot da bi moral jutri umreti.

Kljub strašni vročini smo si ustvarili vrt, pili vročo vodo in jadikovali pri ventilatorju nad vročino ter mislili na božič doma in staro mamo ob topli peči.

ZATAJENI SLOVENC

Mene pa je najbolj zapelala skrb, kako bomo prehranili otroke, ker plača za prvih 14 dni "ostane notri." Ko mi je mož prinesel prazno kuverto, sem sedla na tla — stolov še nismo imeli — in se zjokala. In hvala Bogu, povsod na svetu so še dobri ljudje. Prišla je ga. Čelan Janja (Jugoslovanka), ki je zvedela za nas takoj drugi dan in mi prinesla £5, da ne bomo lačni. Ta žena ima 4 otroke pa ji ni bilo težko priti vsak dan k meni, da me vpraša, če kaj potrebujem. Njene požrtvovalnosti ne bom nikdar pozabila.

Slučaj je hotel, da je bila istočasno v trgovinici, ko sem si jaz tam lomila jezik, neka Hrvatica po rodu, ki me je najprej nagovorila po nemško, lahko si mislite kako mi je bilo, ko sva odkrili da sva Jugoslovanki. Da, tudi ena slovenska družina je tam, v tistem pozabljenem svetu, ki pa se je slovenstva odrekla.

Zakaj, o tem naj papir ne govori. Izogibali smo se jih, ker jim ni bilo prav, da so ravno tja prišli Slovenci. Vsem Hrvatom, ki so tam naseljeni, iskrena hvala za vse, kar so nam dobrega storili.

BREZ KROVA

Ker smo velika družina, je mož stremel za boljšim zaslužkom. Prišel je delati rudniku. Takoj po nekaj dnevih so nam odvzeli hišico. Stanovanja nismo mogli dobiti nikjer. Mož pa je dobil kot rudniški delavec samsko sobo. Z najstarejšim sinom sva bila prisiljena oditi na trgatve, mlajša dva pa sta živela pri očetu v samski sobici, misleč, da se bosta lahko hranila v rudniški menzi. To je možu upravnik takoj prepovedal, niti hrano jima mož ni smel odnesti v sobico.

Otroka sta morala takoj

iz rudniške naselbine, ker ju nikdo ni smel sprejeti na stanovanje.

OTROCI PRI ČRNIM, MATI NA TRGATVI

Z možem je delal v rudniku tudi neki Avstralec-domorodec, katerega družina je živela šest milj od rudnika v neki pločevinasti baraki. On, žena, sedem otrok, osmi pa na poti. In po štirih dneh pri očetu v samski sobici, sta se naša dva mlajša sina preselila k tem črncem, čeprav je bilo v naselbini pet praznih stanovanj za dve do šest oseb. Razen tega je nekaj avstralskih otrok stanovalo v rudniških sobicah, naši pa niso smeli biti pri očetu. Po dveh mesecih je "boss" vprašal moža, kje je družina. Pa mu je povedal, da sta dva pri črncih v Coopli, starejši sin in jaz pa na trgatvi, na kar mu boss svetuje, naj naju pokliče nazaj, da naj si še enkrat poskusi najti kakšno sobo, da nas bo uprava pustila v miru in nam dodelila prvo prazno hišico, če mož misli ostati tu stalno. Na to je mož seveda pristal.

TOVARISI PSI

In tako sva se s starejšim sinom vrnila iz Renmarka s trgatve. Imela sva kaj videti. Malo dalje od postajice Coople je stala pločevinasta baraka, pred njo pa nekaj podobno postelji s starimi cunjami. Na postaji naju je mlajši sin v solzah pričakal in povedal, da je na tej postelji pod milim nebom spal, da bi ne zamudil najinega vlaka. Vprašala sem ga, če ga ni zeblo. "Kar k psu sem se stisnil pa mi je bilo toplo," mi pravi moj sin. In res. okrog postelje je kar mrgoletelo psov in mačkov.

Pri srcu me je zazeblo, kot more zazebati samo mater, ko sem vstopila v to črno hišo. Nizka, zatohla, črni obrazi in pač tak red, na kakršnega mi nismo navajeni, česar tudi opisati ne morem. Oči so se jim prijazno svetile in otroci so bili res zdravi, močni in debeli. Vprašala sem svoja dva sinčka, s čim so ju hranili. Pa mi pravita "Veš, v nedeljo gremo na lov pa prinesemo kenguruje in zajce; če pa smo lačni, jih kar tam oderemo, malo povrtimo na žerjavici, pa je dobro. Med tem pride mali Franc in prinese na rame njih pol kenguruja in tri repe pa pravi: "Danes jih bomo skuhali, jih boš jedla, mami."

No, jaz Kranjica pa že rajši ostanem pri koruznih žgancih.

LEDENE DOBE VČERAJ IN JUTRI

Na zemlji ni bilo vedno tako toplo kot je danes. Pred davnimi tisočletji je led, ki je bil tudi do tri tisoč metrov debel, pokrival severno Evropo, Anglijo, dobršen del Francije in Nemčije, Sibirijo ter velik del Severne Amerike.

To je bila ledena doba. Vendar ni bila samo era: v zadnjih milijon letih je led kar štirikrat prekril velik del Evrope in Severne Amerike ter se potem spet umaknil na sever. Kaj je povzročilo te velike podnebne spremembe?

Na to je skušal odgovoriti že marsikateri učenjak, vendar prav zadovoljivega odgovora še niso našli. Eni so trdili, da je v davni zemlja zašla z gost prah vsemirskega prahu, ki je tako močno zasenčil sonce, da je postalo na zemlji hladneje. Drugi so mislili, da je bilo sonce v ledeni dobi hladnejše, kot je danes. Spet tretji menijo, da je podnebje na zemlji odvisno od množine ogljikovega dvokisa v zraku itd.

Vendar niso strokovnjaki z nobeno teh teorij (znanstvenih domnev) posebno zadovoljni.

Pred kratkim pa smo izvedeli, da sta ugledna ameriška učenjaka Maurice Ewing in William Donn izdelala o vzrokih ledene dobe novo teorijo, ki je vi-

deti verjetnejša od dosedanjih.

Ewing in Donn pravita, da je prišlo do poledenitve zato, ker je severni zemeljski tečaj sredi Severnega Ledenega morja. To morje je podobno jezeru, zakaj z vseh strani ga obdaja kopno. Z ostalimi morji ga vežejo le trije razmeroma ozki in plitvi (globina okoli 100 m) preliv: Preliv med Norveško in Grenlandijo ter med Grenlandijo in Ameriko ga veže z Atlantskim oceanom, Beringov preliv med Ameriko in Azijo pa s Tihim oceanom.

PO SUHEM IZ EVROPE V AMERIKO

Če bi se Atlantski in Tihi ocean znižala za kakih sto metrov, bi se ti preliv osušili in mi bi se lahko po suhem peljali z avtomobilom iz Evrope v Ameriko in od tam v Azijo. Severno ledeno morje bi bilo popolnoma odrezano od drugih morij.

Prav ta posebnost Severnega Ledenega morja, pravita Ewing in Donn, je kriva, da smo imeli na zemlji že večkrat ledeno dobo.

Dandanes je Severno Ledeni morje večino leta popolnoma zamrznjeno, zato ne more dosti izhlapevati. Dežele ob njem (n. pr. Sovjetska zveza, Kanada) imajo zaradi tega prav ma-

lo padavin. Vendar po malem v Severno Ledeni morje pritekajo vode iz toplejšega Atlantskega in Tihega oceana. Ti oceanski tokovi so tako topli, da počasi tope led, ki pokriva Severno Ledeni morje.

Nedavne meritve so pokazale, da je danes ledena skorja na njem približno za 12 odstotkov tanjša kot je bila pred petnajstimi leti. Minila bodo desetletja in morda celo stoletja, ko se bo naposled stopil ves led. V tem ledu pa je toliko vode, da bodo vsa svetovna morja narasla za 50 do 60 metrov.

ZEMLJA "JUTRI"

Nižinski kraji, ki leže ob morju, se bodo potopili. Vode iz Severnega Ledenega morja bodo brez težav tekale v Atlantski in Tihi ocean in narobe. Oceana se bosta zaradi tega nekoliko ohladila. Severno Ledeni morje pa segrelo. To se pravi, da bo na primer v Franciji in na Portugalskem nekoliko hladneje, kot je danes, na Švedskem in Norveškem pa topleje. Vsa ta širna morja bodo izhlapevala in tako bo povsod precej več padavin, kot jih je danes: v severnih deželah (Rusiji, Sibiriji, Kanadi itd.) bo snežilo.

(Konec prihodnjšč)

CESTA SKOZI PRAGOZD

V Braziliji so v teku velikanska dela za zgraditev 2200 km dolge avtomobilske ceste skozi pragozdove. Pobudo za gradnjo te ceste je dal sam predsednik Kubitschek, ki je dobil naziv "fundador de cidades" (graditelj mest), zaradi svoje izredne gradbene dejavnosti.

Delavci, katere vozijo kar s helikopterji na delo, so premagali že 1000 km doslej nepremagljive džungle in naglo napredujejo skozi pragozdove.

Nova avtomobilska cesta bo vezala Belem na severnem delu države z Brazilijo, novo prestolnico Brazilije. Predvidevajo, da bo cesta dokončana do leta 1960. Takrat bo seveda za Brazilijo najvežji državni praznik.

S pomočjo te nove avtomobilske ceste nameravajo izkoristiti bogastva brazilskih pragozdov. Delavci, 5000 po številu, ki že leto dni delajo pri gradnji te velike ceste, so na svoji poti skozi amazonske pragozdove naleteli tudi na plemena Indijancev, za katere doslej nihče ni vedel. Po kratkem spopadu so se Indijanci hitro sprijaznili.

Odkrili so tudi ležišča

dragocenih rudnin, krasno floro in pa dragocen les, katerega izvažajo v tujino in s temi dohodki krijejo ogromne stroške za gradnjo ceste.

Za vsak kilometer ceste porabijo približno 300 milijonov kruzeirosov.

Za prodani les pa bodo izkupili nad 7 milijard.

Neki politik je povabil starega arabskega princa Selim Usseima el Mandeba na svojo srebrno poroko.

"Kaj pa je pri vas, Evropejcih srebrna poroka?"

"Glejte," so mu pojasnili "ta dva na primer sta živela skupaj petindvajset let ne da bi se kdaj ločila in sta se ves čas dobro razumela."

"A, razumem," je rekel princ, "in zdaj se poročita, Lepo, lepo."

☆

"Glej no, tale dva v hiši nasproti sta pa res zaljubljena," je rekla žena možu. Vsako jutro preden gre mož v urad, poljubi svojo ženo. Zakaj ju ne posnemaš tudi ti?"

"Kako," je odvrnil mož, saj ji še nisem bil niti predstavljen."

ZAJCI IN KENGERUJI

"Veš," nadaljuje Franci, "če nam tega zmanjka, zvečer nastavimo pasti, pa je jutraj polno zajcev."

Ta dan sem ostala tu, bili so vsi zelo prijazni, otroci pa so obvestili vse sosede, da je prišla mama. Črnci so zelo veseli, če k njim pridejo belci, posebno pa so bili ponosni ko so imeli dva bela fantka v varstvu. Iz srca sem jim hvaležna, saj sem našla oba otroka zdrava in zrejena, vendar je njihov način življenja v takem nasprotju z našim, da ne bi nikomur priporočila, da da svoje otroke med njih.

Tisti dan so ti črnci imeli polno obiskov, iz radovednosti seveda.

Zvečer je prišel mož po nas, odšli smo samo z dežja pod kap.

Mož je namreč dobil sobo pri bratu tega črnca, kjer se otroci živeli do sedaj, s to razliko, da je ta stanoval v rudniški hišici v

Leigh Creeku. Komaj smo postelji stisnili v sobo. Z mojo črno gospodinjjo sva se kar lepo razumeli. Ampak zvečer... Pri njih je polno sorodnikov, včasih jih je prespalo od 30-40. Za ležišče niso prav nič zbirčni, leže kar po tleh, tako da si moral paziti, da ne bi komu stopil na glavo. Kadar se ga pa napijejo, so posebno glasni.

V takem direndaju sta nam minila dva meseca. Hiše in stanovanja, ki so bila že prej nenastanjena, so še vedno zijala prazna in še dve hiši več. Odsla sem na upravo rudnika in zaprosila za stanovanje.

IZGNANCI V IZGNANSTVU

Upravnik mi je odgovoril, da bomo dobili stanovanje morda v teku enega leta. Vprašal me je, kje stanujemo. Dala sem mu naslov. Takoj po mojem prihodu domov, ki je bolj zaslužilo naziv gnezdo, se je pred hišo ustavil avto.

Gospodar je pregledal hišo, odpovedali so stanovanje nam in črnemu najemniku. Črnim so dali mesec dni časa, mi pa smo morali ven takoj po prejemu prve plače.

V Avstraliji poznamo samo družino Vidmarjevo, ki živi v Sydneyu. Začela sem iskati izhoda. Pisala sem Vidmarjevimi in go. Miladinovič, katere osebno takrat še nisem poznala.

Moram priznati, da se je zelo zavzela za nas. Ponudila nam je vse, kar je mogla, tako tudi g. Miladinovič, čeprav ni Slovenec. Za njeno skrb in uteho se ji prav iskreno zahvaljujem. Posebno pa se zahvaljujem družini Vidmar. Preskrbeli so nam stanovanje in delo možu ter sinu. Res so se žrtvovali, da bi nam pomagali ustvariti boljše bodočnost v Avstraliji.

Po enem letu trdega življenja in obogateli na grenkih izkušnjah smo končno prišli v Sydney.

ZORA ULJANIČ

ZIMA POD ERJAVČEVO KOČO NA VRŠIČU

"Zavijte si robec okoli vratu, da se ne prehladite!" opominja Boleska Elzo.

"Kje so časi, kje so dnovi," deje Bole, "ko smo Slave mi sinovi — tako-le vrteli se?"

"Prej ste pa hoteli?" očita guvernantu.

"Ker sem se nadejal, da bo kaj somišljenikov. Pa prijatelj Meden se ne gane, in: doktor, oh — ti doktor, ti jezični doktor!"

Vsi so se ozrli v Hrasta.

"Kaj je?" vpraša le-ta, kakor bi se zdramil iz težki sanj.

"Plesat pojdi, prijatelj?"

"S kom?"

"O, ti živa raztresenost! Gospa in gospodičen na izbor, pa vprašaj: s kom! Oprostite, milostiva, vi ste mu gotovo pogreli nekoliko spominov iz njegovih koncipientskih let, da je mož tako zamišljen. Jaz poznam to." Pod košatim jasenom je bilo ravno toliko mračno, da nihče ni opazil temne rdečice, ki je oblila pri teh Boletovih besedah Katinki lice. Doktor pa je bil zdaj trden.

"Prav imaš," je dejal naglo, "zamisli sem se skoraj v ona leta; lepa so bila, lepša morda nego —" Končati ni mogel, zakaj ugledal je pred seboj guvernantu, ki pri njegovem odgovoru ni obrnila oči od njega.

"Oho! Ti postajaš sentimentalni! To je sumljivo," oporeka Bole.

"Kaj šel!" se oglasi Majaron na drugem kraju, užigaje svojo nanovo natlačeno pipo. "Jaz tudi pravim, da je bilo včasih lepše nego dandanes. Pivo je bilo v ceno, zajcev toliko ko kobilic —"

"Da, da, gospod sodnik; pa doktor ne govori o starih časih, nego o svojih koncipient-skih letih. Takrat je sicer tudi pivo pil, zajcev pa ni streljal!" zavrne med glasnim smehom Bole.

Veselost v družbi se še ni bila podelila, ko

švigne gori na prostoru, kjer so prej pokali topiči, svetla raketa v zrak.

"Ah, umetaljni ogenj! Krasno, izvrstno," kličejo nekateri, in vsi vstanejo ter se napote izpod drevja pod mило nebo.

Guvernantu se je počasi zavijala v širok robec ter od strani gledala, kaj bo storil doktor. Pričakovala je, da pristopi k nji, zakaj ves popoldan jo je bil očitno zanemarjal. Pa ta je ravnal tudi polagoma ter pomagal llovski odeti zavijačo. Bole je govoril z okrajnim glavarjem in pri tem pozabil tujko. Meden pa je bil pozoren, in naenkrat je stal poleg Elze ter ji pomolil roko. Odreči ni mogla, pa videla je vtem, ko se je obrnila z Medenom na prosto, da vodi doktor llovsko za njima.

Na planem so postali ter gledali umetaljni ogenj; vsaka raketa, vsak bengalični plamen je bil pozdravljen z burnim odobravanjem; zlasti Koren, ki je bil mekoliko pijan, je klical venomer: "Živio!" in tako ves pevski zbor za njim. Med tem krikom in vikom so podnetili velikansko grmado smrečja, nocojšnji kres, in visoko plapolajoči ogenj je kmalu razsvetljeval vso okolico; vmes pa so grmeli topiči in cvilile gosli in harmonika.

Doktor se je bil z llovsko malo oddaljil od velike gneče ter pri tem tudi izgubil Boletove; pa zdaj mu ni bilo do tega, iskati jih. Postal je s Katinko na robu planote, in odtod sta oba molče zrla v velikanski kres, ki je gorel ravno pod njima. Rdeči blesk je barval tudi blede lice mlade žene, in ko je Hrast malo od strani pogledal tja, bi si bil skoraj dejal, da stoji nekdanja njegova Katinka poleg njega, a ne tujčeva žena. In zdaj mu je prišlo zopet v

misel da plava v burnem toku: le naprej, le naprej! Ves ta vrišč in krik okoli, ogenj in neprenehajo streljanje, vse to ga je moralo razburiti, ko bi tudi te krasne žene ne vodil za roko; pa ona, ona!

"Nikdar nisem mislil, da vas bom kdaj tako srečal, kakor se je zgodilo danes." Rekel je to, kakor bi se vrgel dalje z namenom: alo, zdaj skočimo čez katarakt!

Ozrla se je nanj; sama sta stala tamkaj, petnajst korakov na okoli ni bilo nikogar. Pa ta pogled! To ni bi kresov plamen, ki je odseval v njenih temnih očeh; ne, ne, to je bil nekov skrivnosten žar, ne svetla, nego temen in pekoč. Hrastu je zavrelo po vseh udih, pa vendar je stal tako lesen in nem pred njo. Še glavo je povsila.

"Tudi jaz ne," deje potem ona mrzlo.

"Tudi vi ne," je ponavljal mehanično za njo.

Polastil se ga je čut, da se potaplja.

"Tudi vi ne?" je vprašal čez nekoliko trenutkov z zamolklim glasom.

"Čemu tudi?" deje ona malomarno. "Tudi časa nimam premišljevat nekdanje dni." Pa gledala je v tla pri teh besedah, in zato je nje-mu zrastle zopet pogum ozreti se vanjo.

"A jaz sem se spominjal mnogokrat, mnogokrat, verujte mi! Tako sam sem tu, tako grozno sam in tako —" Hotel je reči "nesrečen"; pa te besede ni mogel izustiti. Govoril je to s strastnim naglasom, akoravno je vedel, da je vse laž.

(Nadaljevanje sledi)

135 Waratah Street,
KATOOMBA, N.S.W.
22. 2. 59.

Cenjeni,

resnično sem hvaležna Vaši tvrdki za Arnottove Milk Arrowroot piškote. Moj Gary, ki je sedaj star tri leta, se je rodil s slabotnim želodcem. Poizkušala sem vsakovrstno hrano za otroke, vendar brez uspeha. Toda nekoč sem se spomnila, da je moja mati dajala nam otrokom vedno Milk Arrowroot biscuits in takoj nato sem začela z njimi hraniti tudi Garyja. Uspeh je bil presenetljiv; celo Garyjev zdravnik je bil presenečen. Danes je Gary lepo zraščeni deček ki se tudi odlično počuti.

Vaši tvrdki se ne morem dovolj zahvaliti. Nameravala sem že delj časa, da Vam napišem pismo, kar sem poslednjič na kraju tudi storila.

Z najlepšimi željami Vam in Vaši tvrdki.

Vaša iskrena
Mrs. Yvonne Borg, s. r.

★
ARNOTTOVA
v
ŽIVEČA SLIKA
★

ZA KAKOVOST NI NADOMESTITVE

"Soča," igralska družina sydneyškega Slovenskega društva nam je v nedeljo, 12. julija, postavila na oder Makabejske dvorane Štokovo burko enodejanko, ki nosi gornji naslov.

Človek je po dobro uspelem "Glavnem dobitku" pričakoval, da bo v "Soči" preteklo dosti vode, preden bo prišlo do kake nove prireditve. Da pa se je igralska družina tako hitro znašla in se lotila novega, čeprav skromnega dela, je vredno posebne pohvale.

Ne gre, da bi trosili cvetje, ker bi s tem ne koristili niti igralcem niti gledalcem. Delo je neznatno ter v bistvu preprost posnetek motiva, ki se je v dramski in celo operni zakladnici (prim. Smetanovo Prodano nevesto) ponavljal in skoraj obrabil.

Pisec je staro zami-

JAKA ŠTOKA:

NE KLIČI VRAGA

sel presadil v slovensko kmečko življenje in s tem je njegovo delo zadobilo nekaj več veljave. Če bi pa pri tem dosti bolj vestno skrbel za jedrnat in pristen ter čist slovenski izraz, če bi tudi s še bolj "napetim jezikom" razgibal skromno zasnovano, bi s tem nepri- merno več pridobili gledalci, a tudi igralci bi se brez dvoma laže in še bolj tem- peramentno izživljali.

Čeprav delo torej ni obe- talo bog ve kaj, so se mo- rali igralci toliko bolj potru- diti, da so ga spravili v pri- meren okvir. To se jim je toliko bolj posrečilo, če po- mislimo, da so ravno eno- dejanke naporne in muha-

ste. Igralci so ves čas zapo- sleni in morajo vedno bo- lj napenjati lok, če hočejo, da bo puščica priletela do tarče. V tem nas je peto- rica "Soče" gotovo zado- voljila. Sodim, da je bila nagla in kratka priprava kriva, da so bili nekoliko bolj "živčni," kar je bilo opazno zlasti v nemirnem stopicanju in nervoznem kretanju.

Znova pa bi rad pribil, da je Makabejska dvorana slabo zvočna. Na to bodo morali igralci skrbno paziti. Zato naj vse dialoge usme- rjajo proti sredini in ospre- dju. Nobena drobtina ne sme iti v izgubo. Zato: pi- po iz ust, dragi gospod Le-

vičar, kadar se pridušate, in s pestjo res krepko usekajte po mizi, da bomo vedeli, komu ste zapisali dušo! Vi pa, draga Polona, mirno zavijajte rokave in stopajte s kuhalnico v ospredje, da bomo videli, da gre zares! Ne boste verjeli, kako za- pičeni pogledi, prav kratke pavze pred važnimi bese- dami, skrbno pripravljene premene glasu še tako siro- mašno dramsko delo oživ- ljajo. Mimogrede še to: maske morajo ustrezati vlo- gi. Tako je bil Levičar premlad, njegova Milka pa nekam prestara.

Vračam se na prvotno misel, da gre tej peterici naša iskrena zahvala. Nav-

dušeni so za na videz neh- valežno delo, a naj se za- vedajo, da je iskreno nav- dušenje nalezljivo. Z vedno bolj izpiljenimi igrami bo- do obogatili sebe in nas vse. In to je navsezadnje pravi smisel slovenske dra- matike — zlasti tu na av- stralskih tleh.

Ludvik Klokočar

INCOME TAX RETURN

Zadnjega junija vsakega leta mora vsak prebivalec Avstralije podati izjavo, kolikšen je bil njegov do- hodek v preteklem finanč- nem letu. Izpolniti mora tiskovino, ki jo dobi brez- plačno na vsaki pošti, ter poslati na naslov, ki je na- tiskan na formularju.

Za vsako nepravilno izjavo o dohodkih so pred- pisane stroge globe.

STANDARD

PAKETI

slovenske tvrdke: **Dr. J. KOCE,**
G.P.O. Box 670, PERTH W. A.

Dne 14. junija t.l. je v Jugoslaviji stopila v veljavo nova carinska uredba, po kateri se ne plača nobena carina na zelo važne predmete prehrane, kot na primer: moko, mast, olje, riz, meso in mesne proizvode, makarone in spagete, cokolado, bonbone, polenovko, (stockfish) sardine, marmelado, sadje, (sveže in suho) milo za pranje itd. Carino pa je treba placati na: kavo, sladkor, kakao, čaj, poper, cimet, toaletno milo itd. Vkljub temu je se vedno boljše tako poslati domov blaga, kolikor hocete in kadar hocete.

Pod ceno vsakega paketa je navedeno, kolika je carina in taksa za dotični paket. Denar za carino in takso lahko posljete sami domov preko banke, a ce zelite, dodajte k ceni paketa se denar za carino in takso, pa bomo mi poslali Vasim domov denar.

Poleg hrane pošiljam v domovino tudi vsa zdravila, tkanine (štoffe), radio aparate, kolesa (bicikle) kakor tudi ostale tehnične predmete in to po najnižjih cenah.

Vsem onim, ki naročajo pakete pri moji tvrdki, dajem brezplačno informacije glede poziva zarocen, sorodnikov itd. v Avstralija. Ravno tako dajem brezplačno informacije za potovanje z letali in ladjami po vsem svetu.

Paket st. 1.
1 kg kave Minas Prima
2 kg sladkorja v kockah
1 kg čaja Ceylon
200 gr toalet, mila Palmolive
4.45 kg £2/0/0
(Carina in taksa £1/6/0)

Paket st. 2.
1 kg kave Santos Prima
2 kg sladkorja v kockah
3 kg riza Zlato Zrno
3 kg makaronov/spagetov, finih
9 kg £3/0/0
(Carina in taksa £1/2/0)

Paket st. 3.
1 kg kave Minas Prima
5 kg sladkorja kristal
5 kg makaronov/spagetov, finih
2 kg riza Zlato Zrno
1 kg popra v zrnju
1 kg čaja Ceylon
13½ kg £4/10/0
(Carina in taksa £1/10/0)

Paket st. 4.
2 kg kave Santos Prima
3 kg sladkorja kristal
5 kg svinjske masti
7 kg riza Carolina Ardizzone
1 kg rozin
18 kg £6/16/0
(Carina in taksa £1/10/0)

Paket st. 5.
1 kg kave Santos Prima
3 kg sladkorja kristal
5 kg makaronov/spagetov, finih
2½ kg (5 lbs.) svinjske masti
5 kg riza Zlato Zrno
1 kg olivnega olja
1 kg cokolade, mlečne
150 gr popra v zrnju
200 gr čaja Ceylon
18.10 kg £6/8/0
(Carina in taksa £1/6/0)

Paket st. 6.
1 kg kave Santos Prima
5 kg makaronov/spagetov, finih
5 kg sladkorja kristal
5 kg riza Zlato Zrno
87 kg £15/15/0
(Carina in taksa £3/3/0)

5 kg bele moke 00
1 kg olivnega olja
2½ kg (5 lbs.) svinjske masti
1 kg rozin
100 gr čaja Ceylon
100 gr cimeta
2 kom. vanilije
25.10 kg £7/9/0
(Carina in taksa £1/11/0)

Paket st. 7.
1 kg kave Minas Prima
5 kg sladkorja kristal
10 kg bele moke 00
1 kg rozin
10 kg riza Carolina Ardizzone
5 kg makaronov/spagetov, finih
1 kg olivnega olja
1 kg mila za pranje
1 kg mila Palmolive
1 kg popra v zrnju
1 kg čaja Ceylon
35 kg £8/6/0
(Carina in taksa £1/12/0)

Paket st. 8.
2 kg kave Santos Prima
10 kg sladkorja kristal
5 kg bele moke 00
1 kg rozin
5 kg makaronov/spagetov, finih
5 kg riza Zlato Zrno
1 kg sira Parmezan, starega
2 kg olivnega olja
100 gr popra v zrnju
100 gr cimeta v prahu
100 gr čaja Ceylon
200 gr toalet, mila Palmolive
31½ kg £10/16/0
(Carina in taksa £2/2/0)

Paket st. 9.
45 kg (vreca) bele moke 00
10 kg sladkorja kristal
17 kg svinjske masti (kanta)
3 kg kave Santos Prima
5 kg riza Zlato Zrno
5 kg makaronov/spagetov, finih
1 kg rozin
1 kg cokolade mlečne
200 gr popra v zrnju
200 gr čaja Ceylon
100 gr cimeta v prahu
87 kg £15/15/0
(Carina in taksa £3/3/0)

Paket st. 10.
10 kg bele moke 00
5 kg sladkorja kristal
5 kg riza Zlato Zrno
2 kg makaronov/spagetov, finih
2 kg kave Santos Prima
2 kg holand. sira
1 kg olivnega olja
1 kg rozin
2 kg mila za pranje
1 kg toalet, mila Palmolive
1 kg čaja Ceylon
1 kg popra v zrnju
34 kg £10/2/0
(Carina in taksa £2/2/0)

Paket st. 11.
45 kg bele moke 00
17 kg svinjske masti (kanta)
62 kg £9/12/0
(Carina in taksa 16/0)

Paket st. 12.
90 kg (2 vrece) bele moke 00
..... £8/8/0
(Carina in taksa 16/0)

Paket st. 13.
17 kg svinjske masti (kanta)
..... £5/0/0
(Carina in taksa 8/0)

Paket st. 14.
45 kg (vreca) bele moke 00
..... £4/4/0
(Carina in taksa 8/0)

Paket st. 15.
4 kg svežih pomoranc (ali limon)
..... £2/0/0
(Carina in taksa 8/0)

Paket st. 16.
9 kg svežih pomoranc (ali limon)
..... £4/2/0
(Carina in taksa 8/0)

Paket st. 17.
3 kg kave Santos Prima
3 kg riza Zlato Zrno
3 kg sladkorja kristal
3 kg spagetov Fedelini
3 kg bele moke 00
3 kg svinjske masti
..... £7/4/0
(Carina in taksa £1/10/0)

Paket st. 18.
100 lbs. (dvojni vreči) bele moke 00
3 kg kave Santos Prima
5 kg riza Carolina Ardizzone
10 kg sladkorja kristal
..... £10/10/0
(Carina in taksa £2/8/0)

Paket st. 19.
5 kg riza Zlato Zrno
5 kg bele moke 00
5 kg spagetov/makaronov, finih
1 kg cokolade mlečne
1 kg finih bonbonov
..... £4/18/0
(Carina in taksa 8/0)

Paket st. 20.
10 kg bele moke 00
10 kg spagetov/makaronov, finih
10 kg riza Zlato Zrno
1 kg rozin
2 kg olivnega olja
1 kg cokolade, mlečne
34 kg £7/14/0
(Carina in taksa 8/0)

Paket st. 21.
10 kg bele moke 00
10 kg svinjske masti
10 kg riza Zlato Zrno
10 kg spagetov/makaronov, finih
40 kg £9/7/0
(Carina in taksa 8/0)

Paket st. 22.
5 kg bele moke 00
2 kg spagetov/makaronov, finih
1 kg olivnega olja
1 kg holand. sira
2 kg riza Zlato Zrno
1 kg cokolade, mlečne
1 kg bonbonov karamelnih
1 kg finih keksov
1 kg mila za pranje
1 kg marmelade fine
1 kg rozin (sultan)
17 kg £6/2/0
(Carina in taksa 8/0)

Paket st. 23.
5 kg polenovke (orig. norveski Stockfish)
2 kg olivnega olja
5 kg bele moke 00
12 kg £6/6/0
(Carina in taksa 8/0)

(S TEM SO RAZVELJAVLJENI VSE MOJI PREJŠNJI CENIKI)

Zastopnik za Vic.:

Mr. J. VAH
2 KODRE STREET
ST. ALBANS, VICTORIA
TEL. 65-9378

Zastopnik za N.S.W.:

Mr. R. OLIP
65 MONCUR STREET,
WOOLLAHRA, SYDNEY, N.S.W.
TEL.: FB 4806

NEGUJMO ROKE

Po umivanju roke vedno dobro zberemo in osušimo. Koža potrebuje potem tudi nekoliko maščobe. Zelo preprosto in učinkovito sredstvo je navadno kravje mleko, ki ga vlijemo za malo žličko na dlan in ga nato vmasiramo v kožo. Kadar imamo zelo suho kožo, lahko posežemo tudi po smetani ali surovem maslu. Staro, priznano sredstvo je tudi glicerol. Vmasirati ga moramo takoj po umivanju, ko je koža še voljna in prepojena z vodo, ker veže glicerol vodo in se torej lepše vpije v kožo, ki je še vlažna. Ako pa mažemo suho kožo, ki je nismo poprej z umivanjem ovlažili, pobere glicerol iz kože še tisto malo vode, ki je v njej in dosežemo ravno nasprotno od tistega, kar smo hoteli: koža je še bolj suha in pušta.

Če koža rada poka in če so roke rdeče, kar pogosto opazimo pozimi, zmasiramo roke s kapico ožete limone, preden kožo namastimo. Lahko pa kar primešamo nekaj kapljic limoninega soka glicerolu in zmes potem vgnemo v kožo. Limonin sok bo kožo tudi ubelil.

Posebno paznjo morajo posvetiti svojim rokam ročne delavke in delavci, ki imajo v tovarnah in delavnicah umazano delo, mogoče celo delo s kemikalijami ali strojnimi olji. Negujejo naj jih takole:

Zvečer naj si pred umivanjem očistijo umazanijo ob nohtih in pod njimi s konico zobotrebca, na katerega naj navijejo malo vate in ga potem pomakajo v 3% raztopino vodikovega prekisa. Nato naj natrejo roke s kapico ožete limone, da postane koža voljna in mehka. Roke naj si potem umijejo s toplo vodo in milom. Po masiranju s citronsko kislino se milo slabo peni, kar naj jih ne moti. Z nohti naj ravnajo tako, kot je bilo zgoraj omenjeno. Oprane in osušene roke naj potem namažejo z mazilom, ki vsebuje precej maščobe.

Mazilo morajo krepko vtreti v kožo, sicer ostane maščoba le na površini.

Zjutraj pred odhodom na delo naj rok ne umivajo z milom. Milo vzame koži maščobo, ki jo pri delu ščiti. Mazilo, ki so ga zvečer vtirali v kožo, bo potem nadomestovalo zaščitno kremo in branilo kožo pred škodljivimi vplivi pri delu. Tudi umivanje po delu jim bo olajšano in skrajšano, ker bo maščoba v koži branila umazanijo, da bi prodrla v globlje plasti.

Oba gori opisana načina nege rok veljata za roke z zdravo kožo. Razne kožne bolezni na rokah, kot so plesni, ozeblina, lišaji in podobno, so stvar zdravniške nege, zato je treba v takih primerih vprašati zdravnika za svet.

KROMPIR V OBLICAH S SKUTO

Še vroč kuhan krompir zarežemo po dolžini tako, da ga ne prerežemo popolnoma. Polovici previdno razmaknemo in nadenemo s skuto, ki ji prej primešamo malo smetane, sol, nekoliko mleka in precej sesekljanih dišavnih zelišč.

Zdaj, pozimi, bomo vzeli peteršilj, poleti pa lahko dodamo skuti pehtran, majaron, drobnjak ali tudi mešanico teh zelišč.

OTROŠKE ŽELJE

1. Starši naj se ne prepirajo, če so otroci prisotni.
2. Oče in mati naj se spoštujeta.
3. Starši naj bodo pravični do vsakega otroka enako.
4. Povejte otrokom vselej resnico, tudi če ni prijetna.

5. Ne oštevajte otroka pred njegovimi vrstniki.
6. Otroku odgovarjajte na vprašanja.
7. Ne stresajte slabe volje nad otroke.
8. Pokažite otrokom, da se tudi oni važni v družini.
9. Boditi ljubeznivi do otrokovih prijateljev.
10. Ne glejte samo otrokovih napak; pohvalite tudi njegove uspehe.

V KANADO

10. julija je odpotovala z letalom iz Sydneya v Toronto, Kanada, gđ. Marija Prelc.

Marija ima v Avstraliji brata Andreja, v Toronto pa dve poročeni sestri go. Fanči Dutka in go. Vera Rodolovič.

NAROČNINA ZA LETO 1959
£2-0-0

POROKE

25. julija sta se poročila v Wollongongu, N.S.W., g. Rafael Lovišček in gđ. Slavka Zirnstein. Ženin je doma iz Nekavega v Kanalu, nevesta pa iz Št. Petra na Krasu.

☆

18. julija sta se poročila v Paddingtonu, NSW, g. Franc Izanc in gđ. Marija Skvarča. Ženin je doma iz Senožec pri Postojni, nevesta pa iz Slavine pri Postojni.

Ob polnoči so svatje nevesti čestitali po drugič, imela je namreč rojstni dan izpolnila je 24 let.

Čestitamo tudi mi!

☆

12. julija sta se poročila v Paddingtonu, N.S.W., g. Crist Markovič in gđ. Vinka Skok. Ženin je Makedonec, nevesta pa je doma iz Mareč pri Il. Bistrici.

Za dom v Newcastlu

Iz Newcastla smo prejeli razmišljeno povabilo S.D. "Tivoli" Newcastle v slovenščini in angleščini, v katerem se odbor obrača na rojake odnosno na vse ostale neslovenske prijatelje društva, da ga podprejo v naporih.

Naslednja slovenska zabava je v ANZAC Hallu, Hamilton, 25. julija ob 8. zvečer.

Prinašamo slovensko hesedilo:

Dragi rojaki!

Da bi utrdili in dvignili naše komaj osnovano Slovensko društvo "Tivoli" Newcastle, pozivamo vse Slovence in rojake Jugoslavije, katerim je draga ohranitev materinskega duha, k najtesnejšemu sodelovanju z društvom, katerega edini cilj je, ohraniti slovanstvo in pomagati našim rojakom.

Društvo se bori za ideje, ki so osnova vsake organizacije, in za tesnejšo povezavo vseh naših rojakov. Naš smoter je, da se čim prej postavimo na lastne noge, da si zgradimo svoj Slovenski dom, ki bo ponos nas vseh in oltar našim rojakom. Zato pozivamo vse, da pravilno razumejo cilje in smoter društva.

Obiskujte naše zabave, ker nam s tem veliko pripomorete k dvigu finančnega položaja društva, kar je osnova za naš napredek.

Širite med Novimi Avstralci naš duh in vzbujajte pri vseh Vaših znancih simpatije do našega društva, ker bomo lahko le s pomočjo vsakega posameznika postali popularni, kot so to naši bratje v Z.D.A.

S slovenskim pozdravom!

ODBOR
S.D. "TIVOLI"
Newcastle

Bezna pesem

Žitno polje je vzdrhtelo
pesem zlato je zapelo
in očaralo mladost.
Burno pela je v soglasju
z melodijo v zlatem klasju,

dozorela je v bridkost.
Veter, potepuh krilati
cvetko ubral je v pesmi zlati,
sam odletel je v prostost.
Pavla Miladinovič

Pesem materi

Ko sonce zdavnaj že za goro gre
in na nebu prve zvezde zableste,
v daljavi čuje mило se zvonjenje
Mariji v čast in počestčenje.

Takrat Te gledam v duhu, mati,
kako k molitvi sklepaš si roke
in po Tvojem licu razoranem
vse grenke solze zableste.

Oh, le ne jokaj mati,
ne toči grenkih mi solza,
saj zvon iz line Te tolaži,
da sladko boš zasanjala.

KATICA DUH

ZAR NA NOvem NASLOVU

90 Queen St., Woollahra.

Telefon: FB 4256. (Štev. tiskarne LM 8908)

Coronet Studio

56 Gt. NORTH ROAD, FIVEDOCK
TELEPHONE: WF 7520

Zvečer: Henry Studio,

62 Harold St., Matraville N.S.W., Tel.: FJ 8683

Obrnite se na nas, kadar potrebujete poročne,
krstne ali portretne fotografije.

Priporoča se dalmatinski rojak MIRO SILA

IMELI SMO LJUDI...

7. junija je v Melbournu v St. Vincent Hospitalu ne pričakovano, v najlepši moški dobi, preminul Stane Mulej, eden prvih slovenskih naseljencev v Melbournu po drugi svetovni vojni. Njegova klena in neupogljiva narava je bila izrezana podoba možatega Gorenjca, ki se s svojo pridno delavnostjo znajde v vsaki priliki.

Pok. Mulej je pred dobrimi 10 leti s svojo družino praznih rok stopil na tla Avstralije. Prav tako kot mnogi izmed nas je bil dodeljen na delo v tovarno. Toda kljub težkemu delu je po večernih urah pričel s pletarstvom, katerega se je izučil doma.

Trud ni bil zaman. Prav kmalu je Mulejeva družinica imela svoj lasten zidan domek, okoli katerega danes stoje že vile, katere so si s pomočjo in spretnostjo pokojnika postavili sedaj že odrasli otroci: sin Stan-ko ter hčeri Ivanka in Ida, poročena Ban.

Pokojni Mulej, ki je radi rdečega terorja moral zapustiti svojo rodno vas Ribno pri Bledu je bil silno veselega in družabnega značaja. Gostoljubnost njegovega doma v Thomastwnu je bila znana med rojaki in z njegovo smrtjo smo Slovenci v Melbournu izgubili rojaka, za katerega upravičeno lahko rečemo: Ta je bil mož na mestu.

SLOVENSKA DEJAVNOST V AVSTRALIJI

Prebiti led v Wollongongu

Zelo razveseljivo je dejstvo, da se je v zadnjih mesecih tako razgibala slovenska dejavnost v Sydneyu, Newcastleu in Wollongongu. Sydneyjsko društvo je dalo pobudo za ustanovitev društev v Newcastleu in Wollongongu. Posebno zadnje je šele v povojih, vendar lahko rečemo, da je led prebit in da je veliko upanja, da bodo ljudje, ki so se zbrali okoli društev v Newcastleu in Wollongongu še nadalje vlekli društveni voz na vrh klanca.

Organiziranje kakršnega koli društva — pa naj bo še tako neznatno — zahteva ljudi in zopet ljudi. Osebnosti se morajo podrediti skupnim in nacionalnim. Na vrhu vsega pa potrebujemo obilico dobre volje in strpnosti. Z vsakim društvom v vseh časih in vseh krajih sveta je bilo zvezano toliko mnogo tihega dela in žrtev, ki jih lahko pozna samo tisti, ki sam dela.

Človek, ki plača vstopnino, se zabava ob igri, se veseli in zapleše, vsekakor pomaga društvu i finančno i moralno, vendar je v primeru z organizatorji zavdanja vreden turist.

Naj samo omenimo igralce, ki žrtvujejo čas, denar za transport, čas in energijo pri prevažanju in postavljanju kulis. Tudi delo kulis zahteva časa in sposobnosti.

Prav gotovo so vse te lastnosti pokazali člani pripravljalnega odbora Slovenskega društva v Wollongongu, ko so priredili svojo prvo slovensko zabavo 18. julija v Coniston Hallu.

GOSTJE IZ SYDNEYA

Prireditelj je bila zveza na z gostovanjem "Soče," igralske družine sydneyjskega društva. Okoli 250 prisotnih je z lepim aplavzom pokazalo, da cenijo prizadevanje in talent sydneyjskih gostov, ki so se pripeljali na obisk v posebnem avtobusu, tako kot so to večkrat storili Slovenci iz Wollongonga na sydneyjskih zabavah.

Bilo bi preveč imen, ki bi jih morali napisati v zvezi s to prvo in uspešno slovensko zabavo v Wollongongu, vendar ne bomo nikomur delali krivice, če še posebej imenujemo g. Antona Dermoto, ki je pokazal, da lahko z dobrim

zgledom privabi celo skupino zavednih Slovencev k sodelovanju.

Kot druga mesta, tako je moral tudi Wollongong po trnjevi poti slovenskih organizatorjev. Že pred mnogimi leti so se zavedni rojaki trudili, postaviti na noge društvo, vendar je vedno nastala zapreka.

Ljudje, ki so bili sposobni in tudi mogoče dolžni, da bi povezali Slovence, so tako preradi poudarjali: "Saj se vendar ne more, ko ljudje niso zavedni!"

SLOVENSKI VOZ JE STEKEL

Takih izgovorov je bilo vedno na pretek. Žalili so slovenski čut našega človeka, ki si ji dal duška ravno 18. julija, ko je na prireditvi pokazal, da je slovenski voz začel teči.

Prireditelj je bila važna prelomnica v zgodovini Slovencev iz Wollongonga. Neuspeh bi mogoče ubil ljudem duha za delj časa, uspeh pa je zgovorno dokazal vsem črnogledom, mlačnežem in omahljivcem, da si moremo in moramo sami pomagati na noge.

—o—č

DOM V SYDNEYU

Slovenci smo nekaj posebnega, o tem smo vsi pričani in najbrže tudi zato tako ponosni na to, da smo Slovenci.

Ko smo bili še doma, smo se delili na različne stanove, mišljenja, organizacije in društva, v vasi in ulice, celo hiše. Kot je različna in pestra naša domovina, tako pestri in različni smo mi sami, vendar ne vedno v dobrem smislu.

Eni hočemo to, drugi drugo. Vsak na svojo stran vlečemo — a pridemo nikamor.

Po dolgem času smo se le premaknili. Tokrat vsi v isto smer — proti slovenskemu domu. Danes vemo vsi, da si dom ne le želimo, kot smo si ga želeli preteklih deset let; **danes dom hočemo!** Ker ga res hočemo in smo se zanj trdno odločili, ga bomo tudi imeli. Ne čez leta ali mesece — v nekaj dneh bomo imeli v Sydneyu svojo slovensko streho, svoj slovenski dom!

Si morete misliti, kako bodo veseli razni Glogovski, Božiči, Polaki in drugi, ki so se že pred 12. leti trudili za slovensko skup-

nost v Avstraliji, pa niso uspeli, ker jim Slovenci v svoji delni nezavednosti in nezaupnosti, delno pa zaradi razdalj niso priskočili na pomoč. In njim se bodo pridružili Polajner, Šušter, Forte in drugi, da se spomnimo le prvih začetkov slovenskega prebujanja v Avstraliji leta 1949. Ter pa tra Beno in Klavdij ter njuni nasledniki, člani Slovenske Zveze in različnih slovenskih društev in klubov širom Avstralije. Po desetletnem trudu je iz številnih kapljic poskusov nastal potok — slovenske zavednosti, ki ne sme usahnuti, temveč se širiti in večati v reko slovenske narodne zavednosti, ki bo dajala dovolj pomoči in pobude rojakom na petem kontinentu, da ne bodo več tako brezbrizni in brez cilja.

Združimo se ob našem domu vsi! Za vse bo v njem dovolj prostora, za vse dovolj ljubezni in domačnosti, če bomo iskali drug drugega in ne sebe.

Naj vas ne bo sram! Kar stopite naprej! Nihče ne bo prvi! Prvi so že zdavnaj storili svojo dolžnost in priskočili na pomoč. Slovenci Dom Pty. Ltd. ima danes že petintrideset delničarjev; zdaj čakamo še vas. Da, tudi ti, ki čitaš te vrstice, nisi izjema. Če ne moreš kupiti delnice ali drugače pomagati, pošlji za dom vsaj 2/-. Ne bo se ti poznalo in tudi obubožal ne boš zaradi tega. Vsak naj bo pri domu soudeležen, zato ne odlašaj. Dom bo nas, vseh le, če ga bomo vsi gradili in ne samo nekateri.

Če res ne zmoreš več, pošlji vsaj 2/- (lahko pošlješ v znamkah). Pisemski ovitek naslovi na:

Secretary
Slovene Dom Pty. Ltd.
170 Canterbury Rd.
Canterbury, N.S.W.

Za vse prispevke nad 2/- boste prejeli družbino potrdilo. Imena vseh darovalcev bomo objavili (tudi one po 2/-) v listu. Prepričan sem, da bomo mogli objaviti vsaj 10,000 imen darovalcev. Glej, da boš med njimi tudi ti!

Dokažimo z dejanji, da imamo tudi v srcih to, kar nam je stalno na jeziku — SLOVENSTVO!

J. Čuješ

Uredništvo

JAVNA TRIBUNA

Cenjeni, ko sem prebirala stare stvilke ZARA in jih primerjala z zadnjimi, sem opazila razliko. Mislim, da je bil ZAR bolj zanimiv in domać preden smo vpeljali vanj politiko. Zdi se mi nesmiselno zgubljati toliko prostora zaradi zenske, ki je zapustila Avstralijo in se vrnila v Titovino.

Vse pa mi je geslo, ki teče čez vso stran pod tribuno: "Vse, sile za slovensko fronto edinstva!"

To mesto naj bi služilo za dostojno izmenjavanje misli in krepitev edinstva.

Zora Uljanic
Five Dock, N.S.W.

Cenjeni, v zadnji stvilki smo brali v clanku o slogi o in svobodni besedi, da ima vsak pravico do izražanja svojih nazorov pa naj bo to katolican, veren ali brezverec. Zakaj potem toliko prepira v ZARU, če lahko vsakdo izrazi svoje misljenje ali nazor? Ta nesrečna Javna tribuna nas samo razdvaja, ne pa druži. Vzemimo si k srcu osnovno božjo zapoved: Ljubite se med seboj!

Vsi tisti, ki imate dar pisanja, pisite članke o ljubezni in slogi.

ZAR je vseslovenski in nestranski list, zato daje možnost vsakemu Slovincu, da izrazi svoja mišljenja ter tako doprinese k razciscevanju pojmov. Dopisi niso nujno v skladu s konzorcijskim glediscem (op. ur.)

Pomagajte nam družiti vse Slovence po sirni Avstraliji. Vsi smo zbežali pred diktatorji, pred fasisti ali komunisti. Imamo isto usodo, zato bodimo enotni!

Mirko Rakuscek
Bass Hill, N.S.W.

PISMA ŽARU

Cenjeni, želel bi vedeti, če je g. Janez Urh, ki je napisal pismo pod Javno tribuno v 10. jul. št. moj prijatelj, s katerim sva bila skupaj v Oberhausenu. Njemu in prijateljem izročam lepe pozdrave. Naj mi pišejo preko uredništva.

Janez Vošpernik
Bondi Junction, NSW.

NAŠ ODER

"Soča," igralska družina sydneyjskega slovenskega društva je nastopila že s svojo drugo igro. Tokrat so igrali burko enodejanko, ki jo je napisal Tržičan Jaka Štoka. Nastopili so uspešno prvo v Sydneyu (12. julija) in v Wollongongu (18. julija). Kritiko o sydneyjskem nastopu je napisal na 7. str. L. Klakočar.

Nastopali so naslednji:

Levičar, bogat posestnik
Marjan Kovač,
Polona, njegova žena
Antonija Vodopivecova,
Milka, njuna hčer
Vlasta Cergolova,
Meteljkov Miha, sin bogatega kmeta
Vinko Kobal,
Tone, seljan,
Alojz Sevnik.

Na lepo tiskanih sporedih je bil tudi kratek oris vsebine v angleščini, kar je pripomoglo k boljšemu razumevanju igre vsem neslovenskim gostom na obeh predstavah.

ŽAR IN SLOVARJI

Pred meseci je ŽAR prinesel objavo o slovensko-angleških slovarjih, ki naj bi jih prodajal po 30/- g. Branko Vodopivec iz Melbourne. Kot smo slišali, je g. Vodopivec zapustil Avstralijo. Baj je odšel v Trst. Nekateri bralci pa so se pritožili, da so poslali denar, vendar niso prejeli slovarja.

ŽAR je natiskal objave zastonj, čeprav bi spadale pod kategorijo oglasov. G. Vodopivec je izjavil uredništvu, da ima na razpolago le omejeno število izvodov in da se mu ne izplača oglaševati in izdajati denarja.

Uredništvo je smatralo, da bo z objavo koristilo svojim bralcem in ostalim rojakom. Na žalost nismo o g. Vodopivcu zadnje čase nič več slišali. Prosimo vse one, ki o njem kaj vedo, da nam to javijo.

VSE SILE ZA SLOVENSKO FRONTO EDINSTVA!

SPORT DOMA IN V SVETU

LESTVICA IN REZULTATI 19. KOLA I. JUGOSLOVANSKE LIGE

C. ZVEZDA	19	11	3	5	38:17	25
PARTIZAN	19	11	3	5	32:27	25
VOJVODINA	19	10	4	5	38:18	24
RADNICKI	19	9	3	7	32:22	21
DINAMO	19	8	4	7	26:20	20
HAJDUK	19	6	6	7	25:30	18
*VELEŽ	19	8	2	9	26:32	18
RIJEKA	19	7	4	8	25:32	18
BUDUČNOST	19	7	4	8	22:33	18
SARAJEVO	19	6	4	9	20:28	16
ZELJEZNIČAR	19	6	3	10	22:31	15
VARDAR	19	4	2	13	20:36	10

Radnički:Dinamo
1:0 (0:0)

Budučnost:Vardar
3:2 (1:0)

Partizan:Hajduk
3:1 (1:0)

Sarajevo:Velež
1:2 (0:0)

Vojvodina:Željezničar
6:0 (1:0)

Rijeka:C. Zvezda

LESTVICA IN REZULTATI 19. KOLA SLOVENSKE NOGOMETNE CONSKE LIGE

BRANIK	19	15	2	2	62:22	32
RUDAR	19	12	3	4	50:25	27
MARIBOR	19	11	5	3	47:28	27
LJUBLJANA	19	10	4	5	38:28	24
KLADIVAR	19	10	3	6	45:38	23
SOBOTA	19	8	2	9	63:55	18
KRIM	19	7	3	9	37:37	17
TRIGLAV	19	6	4	9	34:39	16
IZOLA	19	5	5	9	27:35	15
GRAFIČAR	19	4	6	9	30:47	14
SLOVAN	19	2	6	11	21:49	10
JESENICE	19	2	1	16	22:72	5

Ljubljana:Kladivar
0:2 (0:1)

Krim:Branik
0:1 (0:0)

Rudar:Graficar
5:1 2:1

Izola:Triglav
1:2 (0:1)

Maribor:Sobota
4:0 (2:0)

HIŠE po raznovrstnih cenah v predmestjih:
Burwood, Croydon, Strathfield, Marrickville itd.
Obrnite se na našega rojaka NINA SAMSA
pri tvrdki

PINE & CO.

569 King St., Newtown (Sydney)
Tel.: LA 1154 — LA 1740 — Privat. UJ 3974

IMATE BOLEČINE V NOSU ALI GRLO? ZAČNITE S PEVSKIMI VAJAMI

Za vse one, ki jih boli grlo ali imajo težave pri dihanju skozi nos (sinus), za one, ki imajo naduho (astmo) in pa one, ki so bolni na pljučih (T.B.) imamo uspešen pripomoček

MADAME LOOCHNIKOFF

garantira vsakomur zboljšanje v nekaj mesecih.
Začnite pri njej z rednimi pevskimi vajami!

Uspeh **zajamčen!**

STRATHFIELD PEVSKI STUDIO

32 Cooper Street — Strathfield, N.S.W.

Najugodnejše plačilne pogoje vam nudi

KARL BEZJAK

60 Beresford Road, Strathfield
Štedite £££ pri nakupu televizijskih aparatov,
radiogramov, električnih hladilnikov, pralnih in pisalnih
strojev, čistilcev za pode in preproge, klavirjev,
harmonik itd.

UM 9124

Kratkoročno brez obresti!

VSE POTI V RIM

(Od 25. avgusta do 11. septembra 1960.)

Do sedaj se je prijavilo za Olimpijske igre 55 držav, kar pomeni malo v primeru z igrami v Melbourne 1956, ko je tekmovalo 67 držav, ali pa 1952 v Helsinkih, ko je nastopilo 69 držav.

Prireditelji so se pomenili s predsednikom italijanske republike, ki je primaknil precejšnjo vsoto za kritje organizacijskih stroškov. Precej bo tudi prispevala rimska občina. Športna stava bo nosila največjo težo izdatkov. Investirala bo 12 milijard lir.

Težko je reči, kateri izmed objektov je lepši. Ali naj prisodijo največ točk velikemu olimpijskemu stadionu, ki sprejme 100.000 gledalcev ali marmornatemu stadionu, ki je obkrožen s 60 kipi. Težko je reči, če sta najlepši dve veliki športni dvorani, kjer so posebni prostori za telovadbo.

Največ hvale bi lahko mogoče izrekli graditeljem plavalnega bazena, ki ima med drugim tudi 24 podvodnih oken za filmanje iz zabje perspektive.

Mnogi obiskovalci so navdušeni nad pravljicnim športnim vrtom, ki je namenjen za training olimpijskih tekmovalcev.

Na površini 28 hektarjev so zrastle igrišča za nogomet, košarko, plavalni bazeni in atletske proge. Povsod so zasadili topole in pinije ter cvetje.

Eden največjih problemov bo promet. Danes vozi po rimskih ulicah 300.000 avtomobilov, v času iger pa jih bo še enkrat toliko.

Ukvarjajo se z mislijo,

da bi morali vsi avtomobili parkirati izven Rima, kar bi pomenilo tudi 60 km od centra. V mesto naj bi smeli z avtomobili samo častni gostje in novinarji.

IZ VIKTORIJE

J.U.S.T. je izvojeval proti Wilhelmini neodločen rezultat. Zmaga bi bi bila prav gotovo naša, če se ne bi naš center half po nepotrebnem igral pred našim golom.

* * *

V kratkem prideta iz Evrope dva nova igralca: center for in vratar. Za ista dva igralca je italijanski klub 1. lige Bologna ponujala prvemu 4 milijone, drugemu pa 3 in pol milijone lir.

Oba sta se vendar odločila za Avstralijo. Izrekamo jima dobrodošlico v matičnem klubu J.U.S.T.

* * *

POPOLNI AMATER

V Franciji pripovedujejo o Škotu Davutu Deanu, igralcu rugbyja, ki je hotel veljati za popolnega in doslednega amaterja. Prišel je v Francijo, da izpopolni svojo francoščino. Prijavil se je kot igralec v klub Chalon in je ustvaril senzacijo že v prvih dneh. Ne zaradi športnih kakovosti, temveč zaradi vztrajanja pri popolnem amaterstvu.

Odklonil je hrano, ki mu jo je nudil klub brezplačno. Zaposlil se je pri klubskem predsedniku, za katerega je prenašal ves dan ribe. Delo ga je tako izčrpalo, da že pri prvi tekmi ni mogel vzdržati do kraja. Šele zvečer si je toliko opomogel, da je vstal in odšel na večerjo.

PIŠE F. GOLEC

Lestvica in rezultati Nogometne Lige Viktorije

WILHELMINA	22
Hakoah	22
Juventus	21
George Cross	21
Slavia	20
Polonia	15
J.U.S.T.	14
Moreland	11
Box Hill	9
Geelong	7
Footscray	3
Yara Park	3
Footscray:Box Hill	0:2
Slavia:Geelong	2:0
Hakoah:G. Cross	3:0
J.U.S.T.:Wilhelmina	2:2
Juventus:Moreland	1:0
Polonia:Yara Park	6:0

*Vsakovrstne pisalne,
pralne in šivalne stroje,
štedilnike, hladilnike,
radio in radiograme,
kakor vse ostale
električne aparate vam
nudi*

Tone Bezjak

167 Sharp St., COOMA
New South Wales
Tel.: 326

Kadar želite parcelo,
se obrnite na nas!

PAUL NIKOLIC

"O K PHOTO"

108 Gertrude Street
FITZROY

(Victoria)

se priporoča
za vsakovrstna
fotografska dela.
Fotografiram o
otroke, poroke,
krste,
godovanja in podobne
priložnosti.
Odlično izdelavo
po konkurenčnih
cenah Vam
jamči rojak

Paul Nikolic

Phone: JA 5978
MELBOURNE

MALI OGLASI

G Jože UKMAR iz Lož
v Vipavi naj dvigne pošto
v uredništvu. Prosimo prijatelje, da ga o tem obvestijo.

HIŠNO POMOČNICO
išče nemška družina.
95 Mars Road,
Lane Cove, N.S.W.
Tel.: JB 1442
FA 7905

H. KOTA — Dentalni laboratorij
Precizna in zanesljiva zobo-tehnična dela.
Mostovi in umetno zobovje.

12 Notts Ave, Bondi Beach, N.S.W.
Tel.: FY 3862 — Tram stop 41
Nasproti plavalnega bazena
Telefonirajte pred prihodom.

NESLOGA TLAČI — SLOGA JAČI